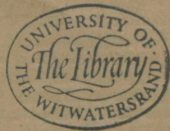

Property of

H. M. F. Faure

The Manor House

Claygate

(Surrey)

D. 29

1.

Mijne eerste Afrikaansche excursie.

Op den 14den Mei 1853, Zondag avond,
waren eenige leden van den Ned. herv. Kerkraad
van Pietermaritzburg in Natal, bijeen om de
noodige schikkingen te maken voor Faure's
afreize naar Klip-Rivier of Lady Smith die op
den volgenden morgen bepaald was. Reeds
voor enkele weken was er aangekondigd, dat op
Zaterdag den 14den Mei, het nieuwe kerkgebouw
dier plaats zou worden ingewijd door de
Wetland. Heeren Dr. H. C. Faure en Dr. D. van Velden
predikant te Winburg in de Transvaal. Dr. van
Velden is een Hollander uit Gasselendam, die
gedurende eenige jaren toet zegen heeft ge-
beerd in een kleine Nederduitsche gemeente
in Leuven of Belgischen bodem en die een
tijd lang geleiden heeft uitgezonden naar de
vele Herderlaare gemeenten van Afrika.
Dr. v. Velden was kort te voren in Pieter-
maritzburg aangekomen om Faure in zijne
beeldering als Herder en Leraar dier gemeente
in te zegenen, dit geschiedde op 14 Mei 1853,
naar aanleiding van Jeremia 1 vs. 17. Faure predik-
* nu de Vrijstaat.

's avonds naar 2 Cor. 5 vs 20 "Zo zijn wij dan
 "getrand van Christus wege, alsof God door
 ons bade: Laat te met God verzoenen". Hy was
 nu gereed om, Lady - Smith aan de hand, de
 terugreis naar Winburg te ondernemen. Fanne
 meldde ons voor hem sat van Boschfontein, de
 plaats van Gerrit Kandi, te vergereken en
 dan naar Pieter Maritzburg terug te keeren.
 Wij, mijne schoonsuster Gersande en ik, namen
 dit gereedelyk aan, mit het weder gunstig tijde.
 Den volgenden morgen, klokke 9 uren, stont
 de wagen, met 14 ossen gespannen, voor de deur.
 Om 11 uur reden ~~we~~ ^{men} van de pastorie, Gers
 sander Mariannetj, en hare min, ^{met} ~~met~~
 onser, ^{ouderling} Kandi ^{en}
~~myne~~ ^{myne} ~~persoonlijken~~ ^{persoonlijken} dit echt Afrikaansch ^{overtuig}
 Tuik een ossenwagen te beschryven gaat nog te
 makkelijk niet: iets breeder, veel langer en veel
 netter dan een onser gewone hollandsche trans-
 port wagens. De onse was in byzanden goede orde,
 juist of nieuw geverfd groen met rood en
 met een helderwitte kruit of kap. Op de kateel
 (de kateel is een houten raam iets meer dan de
 helft van den wagen in lengte en even breed als
 de binnensijde, met riemen gespannen) op de

Kater nu hadden wij een matras gelegd, drie
 hoofdkussens en drie deken, verder bevatt
 de wagen weinig meer dan twee vrouwenbelle
 een koffer mat en een pastesch karpelje
Forme en ik, die nu in de pastorie waren
 achtelingen, volgden een uur later te paard.
 Onze Koffer Form hadden we met den wagen
 gezonden, behalve nog een kofstod als drijer
 en een koffer als leider. Wy reden heel langzaam
 voort, moest langs een verbarend slecht en
 ongetoond pad om een steilen heuvel te
 beklimmen, toen we den wagen had den inge
 haald vonden we onze zuster Gertrude in een
 en asch over den zoo ongemakkelijk weg.
 de wagen kwam gedurig van de één helle in
 de andere, terwijl de hollen nu en dan werden
 afgewisseld door zware steen- of klipbanken
 waarover de wagen maar zoo goed mogelijk
 moest zien heen te komen. De weg die goede
 deels op dezelfde wijze ontield, voerde ons
 over menigke van heuvelen (bergen zouden
 we ze in Holland noemen). Het was ongeveer
 een uur toen we een vlak veld bereikten,
 waar we uitspanden, opdat de osen mochten

rusten en gaaren, ook de paarden werden nu afgeraden
en Fort uitgezonden om kleine stukjes hout
en takjes, die hier en daar verspreid lagen, op
te zamelen en het vuur aan te maken, desal-
heel spaedij helder opflikkerde. Nu werd er een
ketel water op 't vuur gezet en, terwijl Faure
op zich naar de koffie te bereiden, werden de mat-
ten en het Indische karpesje op 't gras geleid, een
paar hoofdkussens daarop gezet en ons de jenen
liet het wagenkistje genomen. Ons karpesje
diende voor zitplaats, tafel en d. d. Het ontbijt bestond
uit brood, boter en koud vleesch, door ons uit
Indiëmanijbung medegenomen, gemeenschap
van goederen werd al bladwijze ingevoerd, daar het
geheel gezelschap zich met één kopje, één bord
en één mes moest behelpen, zoodat ieder zijn
Beurt moest afwachten. [De ruimten van ons opont-
hands spraken we van weder voort te rijden, maar
nu kwam onze lieve drijver daar tegen op, bewaarde
in geen geval nog dien avond Mr. Stellers Faard
te kunnen bereiken, aangezien het spoedig donker
zou worden en de weg hem onbekend was, "houender
is dit veel te ver" voegen hy er bij. Gelukkig
hadden we echter goed geïnformeerd voor onze

afreize en drongen er dus op aan terstond te vertrek-
ken, we zeiden hem dat we, wat ook gebeuren mocht,
voor den nacht beslist op Prellers Farm zijn
moesten, al werd het dan ook noodzakelijk
laat in den avond te rijden. We hadden nog
nooit een nacht op 't open veld doorgebracht,
en de mogelijkheid te overleefden, hoe alles
behalve aangenaam. Niet ver van de uitroep-
plaats hadden we het geluk twee wagens
van Preller en Westhuysen te ontmoeten; in
een dergelike bevond zich Dr. v. Velden, die met
de familie Preller reisde; nu was het land
gereg en waren we buiten vrees, want opschrik-
ke weg in de nabijheid van Prellers woning
zeer slecht was en over een Steilen heuvel liep.
Toes belooft de heer Preller ons, dat hij zelf in
het overbrengen van den wagen behulpzaam
zou zijn. Alleen en ik reden toen een eind vooruit
en slaagen een zijpad in om de beraemde water-
val van de Klingheni te gaan zien; we konden
dit nog juist waarnemen en in tijds den wagen
weer inhalen. Gedurende $\frac{3}{4}$ uur reden we vrij snel
doort langs een zeer goed gebuand pad; aan
weerszijden stond het gras ongelooflijk hoog;

Wij waren nog op aanzienlijken afstand ^{van de} des
 rivier, toen reeds het dof gedruisch van den
 waterval ons oor bereikte. Wij kwamen al na-
 en naader en, gelijk doorgaans het geval is met
 menig grootsche natuurtooneelen verwacht te
 zien, had een voort verbied en Ondrag ons om-
 keering sints het eerste geluid ons oor trof, ~~het~~
 stilte wijgen opgelegd. Wij bevonden ons nu op de
 hoogen, groenen heuvel op welks top een een-
 voudig grafmonument was opgericht. Märken
 stuurden nu onze paarden, klommen toen af
 om te verdueren van de hand te leiden. De Hongari-
 schiff (dat is de plaats waar wagens, paarden, voet-
 gangers de rivier doordreken) is op een zeer gewaa-
 nelyk punt, slechts 40 of 50 schreden van den waterval
 verwijderd - met hoogen waterstand treden op die
 driff al vele ongelukken plaats gevonden, hoogen
 of is nu een brug over de rivier gebouwd, welke
 wagen en plaats van overstrekken rasnelijks en
 door allen verkoren wordt, al getruilt men bij
 laag water nog wel den driff, het zagen op die
 plaats juist eenige kaffen de rivier doordreken,
 het water was laag en de menigvuldige klippen
 of groote platte steenen, die zich op den bodem

1851. 7.

bevoord, baanden des kaffen bijna een droog pad,
t was aardig om te zien hoe vlug ze van de
eene uitstekende klip op de andere sprongen,
zonder ooit uit te glijden. Tot myne groote
verjoyde ging onze besenwagen over de brug. Men
bezielt langzamerhand de gewoone in de rivier van
het doorwaden der rivieren of de oude wyen en op
verschiedene plaatsen is men nu bezig bruggen
te bouwen. Wij bereikten de grafstombe, een een-
voudig steenen monument, met het volgend
opschrift: "Sacred to the memory of William,
Only Son of William Lodge, who was drowned
by falling off a horse, whilst crossing the
Urugheni - Drift on the 15th of January 1851,
and whose body was found beneath the Falls
on the 22d January 1851, aged 13 years and 6 months.
Requiescat in Pace!"

Deze grafstombe, op deze plaats, maakte op
ons een zeer eigenaardigen indruk! Een kleine
wending in den weg bracht ons nu op een
zij-gedeelte van den heuvel, van waar men
een buitengewoon schoon en groot sch gezicht
op den Watersval heeft, berwaarlijk zai is het
heerlyke en levens aangrijpende van het sapsnel,

dat voor ons lag, kunnen beschrijven, de rijk-
 woonde Streek, bijna zou ik zeggen de Wildernis
 waarin we ons bevonden, ons plechtig Medewij-
 onze valslagen benyamenheid in deze ons gans
 onbekende Streek, dit alles bracht er zeker te
 bij om aan het tooneel, dat zich aan ons voor-
 deed iets bijzonder treffends en verhevens toe-
 geven. Wij hadden het gezicht op een Stroom wa-
 die zich geheel rechtstondig tusschen Steile rots-
 meer dan 470 vaeten hoog, in ^{de} diepte neerstort,
 de rotsen, aan weerszijden, van donker bruinacht-
 zooden kleur, waarlang zich hier en daar,
 ter eenige afwisseling, donkergroene glanzige
 klimop ranken of vuurrood als 's Verloonden,
 door de hevige kracht waarmede zich het water
 van de Steile afstort, terwijl de Stroom water
 slechts van middelmatigen omvang is,
 verpoot zich de watersval als een onderdeel
 massa witte schuim. Wij bleven lang die
 heerlijk schuimspel in stille verrukking en
 bewondering van staren, ja, het kostte ons veel
 die plaats te verlaten. Niemmer heb ik van een
 natuurtooneel zooveel verwacht, terwijl ik toen
 zooveel vond, dat mijne haaggespannen verwachting

nog zoover overtoef. Wij bereikten spoedig weder
 onze wagens, met moeite waren de ossen over de
 nieuwgebouwde Ungkeni-brug gedreven, deze
 dieren, gewoon de rivieren te doorwaden trekken
 nog niet zonder ^{huivering} Schrik over de houten bruggen,
 waarop het geluid hunner eigene hoeven hen
 meermalen Schrik en vrees aanjaagt, twee
 der midden ossen waren dan ook weerbarstig
 geworden en hadden hun juk gebroken, dit
 ongeval werd echter spoedig hersteld. Nu
 bevonden we ons voor de brug over Sterkpenit
 geleid, de rivier is hier tamelijk breed, de
 grond was gevallen en ons onguarne van
 noodeloos gevaar willen de bloosstellen,
 lieten we de drie wagens ontruimen en eerst
 naar de overzijde leiden, terwijl wij te voet
 de brug overschaken. De breedte der scheep
 door elucht voor mijne kleine Marianna,
 en druez naar telve, gewikkeld is een dikken
 shawl, die haar tot over het hoofd bedekt.
 We bereikten zonder verder ongemak de
 woning van den heer Inellan, na een kleine
 drift, als met groote steenen (klippen) bezaaid,
 te zijn doorgetrokken. Laat mij in het voorbijgaan

opmerken, dat het juist die groote Steenen
 vooral die gladde klip-banken zijn, die
 als een plaatsel liggende op den bodem der
 wateren, de rivieren vaak onveilig maken
 en vooral lastig zijn, waar men te bejood
 doortrekt. Met hartelijke gastvrijheid werden
 wij in Mr. Paellens woning ontvangen, waar we
 tot op den volgenden middag verbleven. Het huis
 zoo als meest alle farmers-woningen / boeren-
 huizen is, dunkt me, niet de rechte naam,
 daar de bewoners meest land eigenaars zijn
 der eigenlike boeren, was niet te groot, boeren-
 huizen had de Heer des huizes een zeer groot
 familie-zoo als bij de Afrikaners byne zonder
 uitzondering het geval is, 13 kinderen naar ik
 meen. Ofne nekk, ja, vergeleken bij hetgeen
 we later overal vonden, een Koninklijke Kamer
 werd ons aangemerkt, waarin wij allen, zonder
 onderscheid des persoons, wij beiden, ons kind,
 onze Zuster en de min Onzen indrek moesten nemen.
 De gewone uitgestrektheid der boeren plaatsen is
 hier ongeveer 6000 akkers of 300 morgen, welke
 zijn eigenaars van 2, 3 en zelfs 4 plaatsen. Ik
 wenschte wel dat ik een algemeen overzicht

Collection Number: A36

Collection Name: Marianne (Alewijn) FAURE, Travel notes, 1853

PUBLISHER:

Publisher: Historical Papers Research Archive

Location: Johannesburg

©2015

LEGAL NOTICES:

Copyright Notice: All materials on the Historical Papers website are protected by South African copyright law and may not be reproduced, distributed, transmitted, displayed, or otherwise published in any format, without the prior written permission of the copyright owner.

Disclaimer and Terms of Use: Provided that you maintain all copyright and other notices contained therein, you may download material (one machine readable copy and one print copy per page) for your personal and/or educational non-commercial use only.